

1st B.A, B.Com, B.Sc - IInd Language Odia

2nd Sem - Syllabus.

Short story (ଛୁଟ୍ଟ ଗଣ୍ଡ)

1. ଦୂରାଧିକାରୀ - କାଳିନୀ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଣିଶ୍ରୀ
2. ଶୁଣୁଛିଲା - ସୁହେଲ୍ଲ ମହାନ୍ତି
3. ଦୃଷ୍ଟିଗତି ଅବିଶାର୍ଦ୍ଦି - ମନୋଦିବୀ
4. କିମିହିମିଶ୍ରମ - ଅନୁଲ ମୋହନ ପଣ୍ଡମାନୁଳି
5. ଅଭିମାନି - ଡକାଟିକା - ମନୋଧିନୀ ଦାସ
6. ଜମି ନାହିଁ - (") - ଗୋପାଳ ଚାଟୁର୍ଲାଲୁ
7. ଦୂର ପାହାନ୍ତି - (") - ପ୍ରାଣଚିହ୍ନ କିର୍ତ୍ତି

Grammar (ଶ୍ୟାଳିତଣ)

1. Translation (English to Odia) ଅନୁଷ୍ଠାନ
2. ଶ୍ଵରି :- ଏକାଳୀଙ୍ଗୀ, ଆବାଦି ଶ୍ଵରି, ଦୟଶ୍ଵରିପ୍ରୀ, ଶୁଣୁଛିଲା, ନାହିଁବା, ଶକ୍ତିବାଦିତଣ, ଗୋଲୁ
3. ସମାନାଧିତ ଶବ୍ଦ. (words often confused)

— X —

-:- Grammar (ଶ୍ରୀଜିତ୍ତଙ୍କ) :-

-:- ଶିଖି :-

1. କଣଳୀଏଣ୍ଟିଙ୍ଗୁଙ୍ଗା :- ସୁଧ ପାଦରେ ଗୋଟିଏ ପଦ ହୁଅ, ପ୍ରଦିଲାଦ
କୋଟି ଅନ୍ତର ଜୀବିଷ୍ମ, ଭାବାର୍ଥ ଏଣ୍ଟିଙ୍ଗୁଙ୍ଗା, ଅଞ୍ଚମ, ଦ୍ଵାଦଶ ଓ ଜୋଷ
ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାରା ଉପରେ ଯତିପାଠ ହୋଇଥାଏ,

(କ) ସୁଦରେ ଶୁଣ କୁଛି ନବ ଶ୍ରୀଜନ 'ଅଧିକ ହାମା ଶୁଣମା'
ଶୁଦରେ ଶୁଦର୍ବି' ବିଜିନ୍ଦା ଦ୍ଵାରା, କ୍ରିଁ ଆହ କି ଉପମା',
(ଶୁଦର୍ବି ପାଠିଷାଳି - ହିମ୍ବାନ୍ତିକ)

(ଖ) କେହି ରହିଦାହିଁ, ରହିବେ ନାହିଁଏହି,
ରହିବେ ରହିବିଲା'ଲଳି'
ସର୍ବେ ନିଜମତି, ଅବିନିନ୍ଦନ ସାହି
ଦାହୁବିଦେ କାଳ'ଲଳି',
(ହାଯାମାଥ ହାଲ୍ଲି)

2. ନଟକାଏଣ୍ଟିଙ୍ଗୁଙ୍ଗା (ଶା) ଶିତ୍ରାସ କେଦାରି :-

ପଥରେ ଫୁଲ ପାଦରେ ଗୋଟିଏ ପଦ ହୁଅ ଭାବ
ପ୍ରଦିଲାଦର ଅନ୍ତର ସଂଧ୍ୟା ଶାରି, ଶୁଣେନ୍ତି, ଏଣ୍ଟିଙ୍ଗୁଙ୍ଗା, ନନ୍ଦ
ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାରା ଉପରେ ଯତିପାଠ ହୁଅ,

ଶୁଣାବେ' ହାତୁକି' - ମାନସ' - ରହୁବାନ୍ତି'
ଦିଗନ୍ତ' - ଶିଶୁଏଣ୍ଟି' ଦୋହ ବା'ହିଦାଳି',
(ବିକ୍ରିକା - ହାଯାମାଥ ହାଲ୍ଲି)

3. ଶୁଦ୍ଧିରୀ (କା) ଭାଗବତ ବାଣୀ :-

ଓଡ଼ିଆ ଦୁଇ ପାଦରେ ଗୋଟିଏ ପଦ ହୁଏ, ପ୍ରତ୍ୟେକ
ପାଦର ଅନ୍ତର ସଂଖ୍ୟା ମଥ, ପ୍ରତି ପାଦର ଛୁଟିଲୁ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଜେଣ ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାରା ପଦିପାଇ ହୋଇଥାଏ, ଭାଗବତ ହେବି
ହେବରେ ଦ୍ଵାରା ହୋଇଥିବାକୁ ଭାବାର ଅନ୍ୟଦିମାତ୍ର ଭାଗବତ ବାଣୀ,
ଭାବାକୁ ମଧ୍ୟ ନବାଚିରି ହୁଲି କୁହାପାଇ,

ଗୋଟିଏ' ଗୋଟିଏ' ଗୋଟିଏ'
ପଦ ଗ'ଳୁଛି' ପକରିଲି'

(ଭାଗବତ - ଉଗନ୍ଧାଥ ବାସ)

4. ରୂପକୃତ୍ୟା :-

ଭାବାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦ ଛାଅ ପାଦବିଶିଷ୍ଟମା/ପ୍ରଥମ,
ଦ୍ୱାରାନ୍ତର, ତୃତୀୟର, ଓ ଚତୁର୍ଥ ପାଦ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର ଶିଶ୍ରୀମ ଓ
ଦ୍ୱାରା ଏଣ୍ଠ ଦ୍ୱାରା ଜେଣ ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାରା ପଦିପାଇ ହୁଏ,
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଦ ଥାଏ ଅନ୍ତର ଶିଶ୍ରୀମ ଦ୍ୱାରା ଏଣ୍ଠ ଓ ଅନ୍ୟମ
ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାରା ପଦିପାଇ ହୁଏ, ଏଣ୍ଠ ପାଦ କୋଟି ଅନ୍ତର
ଶିଶ୍ରୀମ ଦ୍ୱାରା ଏଣ୍ଠ, ଦ୍ୱାରା, ଅନ୍ୟାଦରୀ ଦେଶର ଅନ୍ତର
ଦ୍ଵାରା ପଦିପାଇ ହୁଏ,

ଶବ୍ଦକୋଟିଙ୍କ ଶାର କୋଟିଶୁଣେ'
ଦଳ ଦଳକୁ ହୋଇଦା ପାବାଣେ',
ଦାରଗା ହୋଇଛି' ଝରିପ୍ରାଣୀର',
ଝରିଦେ ଶୁଣା' କମନ୍ଦିକର' ସେ',
ତା କପାଟ ପାଇ' ଧୂମି ଲେ',
ଦିଳକୁ କୌଳାସେ' ଅମର ଦିଳାସେ',
ଭଲ୍ଲ ବଦନି ସେ'ନାମୀ'ଲେ ,

(ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ତର୍କୁଳୁ - ପଦ୍ମମଣି)

5. ଆଷାହ ଶୁଣି:- ପ୍ରଦ୍ଵାର ପ୍ରକଟିକ ପଦିତୁଆ ଲାଦ ଶିଖିବୁ । ଦ୍ଵାର
ପ୍ରଥମ, ଦ୍ଵିତୀୟ, ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ ଓ ଅଞ୍ଚଳାଦ ଦ୍ଵାର ଅନ୍ତର ଶିଖିବୁ ।
ପ୍ରତି ଲାଦ ଶୁଣିବୁ ଏକ ଦେଶ ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାର ସହିପାଇ ଦ୍ଵାରିଥାଏ ।
ଏଥିମ ଲାଦ ଦ୍ଵାର ଅନ୍ତର ଶିଖିବୁ ପରି ଦ୍ଵାର ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାର
ପହିପାଇ ଦୂଦ ।

ଲାହାଙ୍ଗ ଲାହା କ'ହିଛି ଦ୍ଵାର,
ଦ୍ଵେଷ ନିଜି ଯେ ଅନ୍ୟଥା ଦ୍ଵାର,
ରୋଦିଲେଇ ଦେବେ ଯାଇ କୋଣିଷ୍ଠ,
ବିଦ୍ରୂପ କେବି, ଦ୍ଵେ ମୁହନ,
ଜଗତେ କେବଳ,
ଜନେ ଦୁଷ୍ଟିରେ ଦ୍ଵାରିଛୁ ଏଳି ।

(ଜଗତେ କେବଳ - କଷମ୍ପ୍ୟ ଜଳଦେବିତା)

6. ଶକ୍ତିଭାବରୁଗ : - ପ୍ରଥମ ଶକ୍ତିପାଦରୁ ଲୋକି ଲାଦ ଦୂଦ, ପ୍ରଥମ,
ଦ୍ଵିତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ ଲାଦର ଅନ୍ତର ସମ୍ପଦ ଦ୍ଵାର ଦ୍ଵାର ଅନ୍ତର,
ପକାଦଶ, ଦ୍ଵାଦଶ ପରି ଲୋକ ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାର ସହିପାଇ ଦ୍ଵାରିଥାଏ ।
ତୃତୀୟ ଲାଦ ଥାର ଅନ୍ତର ଶିଖିବୁ ପରି ଦ୍ଵାର ଦ୍ଵିତୀୟ, ଏବଂ ଦ୍ୱାର
ଲୋକ ଅନ୍ତର ଦ୍ଵାର ସହିପାଇ ଦୂଦ ।

(କ) ଜାନକୀ ବିକ୍ରି ପଢ଼ି ଲାଦେ ଚିତ୍ତ ଥାଏ,
ରାଜମୁଖ ପ୍ରାଣି - କର୍ତ୍ତା ଶଳାକୁ ଚିତ୍ତାର,
ପରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତି ଦୂର,
ଦୃଦ୍ରି ଦୂରେ ପାହା ଦୂରାହାକୁ ପାହି ।

(ପ୍ରେମମୁଖ୍ୟାନ୍ୟ - ଦୂରେନ୍ଦ୍ରିୟ)

(ଖ) ସମ୍ବେଦନେ ଧର୍ମପଥେ ଘୋରିଯାଇ ଲୋକେ,
ଦୂରାହାହାହ ମୋହି ଦେବ ପ୍ରାପା କ୍ଷେତ୍ରେ,
ପ୍ରତ୍ରୀତା, ମହିମ ଶାତ୍ରାତା

ପ ଦୂରମ ପ୍ରାଚିଦନ୍ତେ, କର୍ତ୍ତା ସମ୍ବନ୍ଧ ।

(ଦୂରକଣ୍ଠ ମୁହୂର୍ତ୍ତିଦମ)

(7)

7. ତୋଣ୍ଡା:- ପଦ୍ମାଶ୍ରୀ ପ୍ରଥୟେକ ପଦ ଶାହିପାଦ ଉଚିଷ୍ଟ, ପ୍ରଥମ
ପୁରୁଷ ପାଦ ଅଗନିତିଙ୍କ ଅଳ୍ପ ଉଚିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଦେଲେ
ଶୃଙ୍ଗକୁ ପାଦ ନଥ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଦ କେହି ଅଳ୍ପ ଉଚିଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ,
ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ପାଦରେ ଏଣ୍ଟ, ଅଚୂମ, ଚନ୍ଦ୍ରପାଦ, ଗଞ୍ଜାଦଶ,
ଦ୍ୱାଦଶ, ଚନ୍ଦ୍ରଦଶ ପଦ ଜେଣ ଅଳ୍ପ ଦିପରେ ପଦମ୍ଭାବନ ଏଣ୍ଟ,
ଅଚୂମ ଓ ଜେଣ ଅଳ୍ପ ଦିପରେ ସରିପାଦ ଦୁଇ ,

ଦୁଇକ ଦିଗ୍ନାହୀ କରେ, ଦୀପଦାମ କାହିଁ, କରେ,

ପ୍ରକ୍ଷାପେ ଧ୍ୱାନ ମାରୁ କରେ ଯେତୁ ମ କରେ,

ମିଳେ କି ଏ ଆହ୍ଵାନ କରେ, ଦଦ୍ରମ ଦାମା ଅଳ୍ପରେ,

ଦେଖ ଏଣ୍ଟ ପାହାଳିଲେ କି ତ୍ରିମ କରେ,

ଦୂର୍ଦେଶେ ସେଣିଥିଲେ, ଶାକିଲେ,

ଏ ପଙ୍କୁ ଧରି ହିରି ହିରି ଶ୍ରୀପଙ୍କ କରେ ,

(ପ୍ରେମ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତ - ଦିପକୁ ଦିନ)

— X —

୧୫. ଉତ୍ସନ୍ନାଥ ଉତ୍ସନ୍ନାଥ

ବୈଆ ଅଭାଗକ

ଶତକାଠି ବିଶ୍ଵ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ

ପୁରୁଷ ପାଠଗା,

—————

ମୋକ୍ଷାତ୍ମିକ ଶବ୍ଦ : -

ଅଗ୍ନି - ଅମଳ, ବସ୍ତି, ପାଦକ, ଦୁରାଶମ, ବିଶ୍ଵହାନ୍ତି

ଅମୃତ - ପାତ୍ରଶ, ଅମିତ୍ତ, ଶ୍ରୀଯା

ଅଭିଷ୍ୟ - ଜଣିମ, କାମମ, ଅଠିଦୀ, ଶତ୍ରୁ, ଦିନ

ଅଷ୍ଟର - ଦେଖ୍ୟ, ଦାମଦ, ଦୃଦ୍ଧ, ହାମସ, ହର

ଆଜାଣ - ଅସ୍ତର, ଅନ୍ତହାତ, ଶଶମ, ନାତ୍ର

ଆଶି - ଜେଣ୍ଟ, ନାତ୍ରମ, ଲୋଗମ, ଗଷ୍ଟ, ଅଶି

ଇନ୍ଦ୍ର - ଶୁଦ୍ଧପତି, ଶାରୀପତି, ମଘଦା, ଦାସଦ, ଦେବହାତ, ପୁରୁଷ,

ଶନାସୀତି, ଶବ୍ଦ୍ୟାତ୍ମ

ଇଷ୍ଟା - ଅତ୍ରିକାଣ, ଆକାଶାତ୍ମା, ବାତ୍ରୀ, ଦାସମା, ମନୋହରୀ

ଇଷ୍ଟର - ପଥମାତ୍ରା, ପୁରୁ, ଇଶ, ପଥମଞ୍ଜୁର

କର୍ତ୍ତା - କଣୀ, କଲିକା, କୋର୍କି, ଶୁକ୍ଳି

କର୍ମିପି - ମଦମ, ମନ୍ତ୍ରି, ମାତ୍ର, ମନସିତ, କାମ, ଅମରା, ଶ୍ରୀ

କିମ୍ୟା - ତମିତ୍ତା, ଶୁତ୍ରା, ଦୃତ୍ତିତ୍ତା

କାମ - କଣ୍ଠ୍ରୀ, ଶୁଦ୍ଧି, ଶୁତ୍ରି

କିର୍ତ୍ତା - କିର୍ତ୍ତ, ଅଂଶ୍ଚ, ମନ୍ତ୍ରିତ୍ତ, ଇଶ୍ଵରୀ, ପୁରୁ

କୋତ୍ତିତ୍ତି - କକାକିଳ, ପଥକୁତ୍ତ, ବିଜ, ମନ୍ତ୍ରିତ୍ତି, କେଳକଣ୍ଠ

କଳ - କୁମିଳ, ପୁତ୍ର, ପୁର୍ବନ, କୁରମ

କଳା - କାହୁଦୀ, ହାଗୀରୀଥୀ, ଶୁଦ୍ଧିଦୀମୀ, ଶଙ୍କୁପଦୀ, ଶ୍ରିପଥା

କଣ୍ଠେଶ - କଣ୍ଠେଶବି, କରାମମ, ଦିନାଲୁକ, କିମ୍ବେଣ୍ଟୁର, ପକ୍ଷଦ୍ୱା

କାହି - କେନ୍ତ୍ର, କାହା, କୋମାଣୀ

କୋହା - ଅଣ୍ଟ, ବାଢି, କୋଟକି, କୁର୍ଦ୍ଦିଶ, କୁର୍ଦ୍ଦିଶମ, କୁନ୍ତ

ଇନ୍ଦ୍ର - ଇନ୍ଦ୍ରୀ, ଶୁଦ୍ଧିନ୍ଦ୍ରୀ, ଇନ୍ଦ୍ରିମା, ଶଶିଦ୍ରୀ, ଶୁଦ୍ଧିକଣ୍ଠୀ, ମନ୍ତ୍ରିକଣ୍ଠୀ, ଅଶାକଣ୍ଠୀ, କଲାକଣ୍ଠୀ, କିମ୍ବାକଣ୍ଠୀ, ସିତାକଣ୍ଠୀ, ରାମ, କର୍ତ୍ତା

ରାଜିତ୍ତ - ରୂପ୍ୟ, ଅମୁର୍ଦ୍ଦୀ, କିଳ୍ପିତ୍ତ, ରୈଷିତ୍ତ, ଦାସ

ବଳ - ସାହିତ, ଉଦ୍‌ଦେଶ, ବୋଲୁ, ବୁଦ୍ଧି, ଅନ୍ତିମ, ପରମ

କୃତିଗ୍ରା - ହୈର, କୃତିର, କୃତିରିତ୍ୟା, ପ୍ରସ୍ତରିତ୍ୟା

ହେତୁ - ହେତୁ, କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ, ଜୀବିତ, ହେତୁ

ଦିନ - ଦିନ, କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ, ଆଜୀ

ଦିନବଳକ୍ଷ୍ମୀ - ଦିନକ୍ଷ୍ମୀ, ଦିନକ୍ଷ୍ମୀ, କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ

ଦିନ - ଦିନା, ଦିନିଷ୍ଠା, ବାପିତ୍ତ, ଦିନ,

ଦୂର୍ଗା - ଦୂର୍ଗା, ଶୋଭା, ଶିଦ୍ଧା, ଦୂର୍ଗାମୀ, କାଯୋଦୂର୍ଗା, ଅମୃତିକା

ପଞ୍ଚିତ - ହୃଦୟ, ପରମାଣ୍ଵା, କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ, କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ, ଶ୍ରୀଦ୍ୟା

ପଦ୍ମ - କର୍ମଳ, ପକ୍ଷିଦି, ଅମୃତି, ପାମର୍ଦ୍ଦୀ, ସାଦୃଷ, ପଦିତ

ପିତା - ପିତାର, ଜୀବିତ, ପାତ

ପୃଷ୍ଠା - ପୃଷ୍ଠା, କୃଷିତି, ପଦମ୍ଭୁତ, ଆମୃତି, ମନ୍ଦିର

ପୃଥ୍ଵୀଜୀ - ଧର୍ମ, ଧର୍ମିତ୍ରୀ, ଧର୍ମିତ୍ରୀ, ଧର୍ମପତ୍ରୀ, ଧର୍ମପତ୍ରୀ, ଧର୍ମପତ୍ରୀ, ଧର୍ମପତ୍ରୀ, ଧର୍ମପତ୍ରୀ, ଧର୍ମପତ୍ରୀ

ପୃଷ୍ଠା - ପୃଷ୍ଠା, କୃଷିତି, ପୃଷ୍ଠା, ପୃଷ୍ଠା

ଶିଦ୍ଧିକୀ - କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ, ଶୋଭାମିଳୀ, କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ, ଶୋଭାମିଳୀ, କର୍ତ୍ତ୍ଵାଳୀ

ଶୁଣ - ଶୁଣ, ଶୁଣ, ପାଦପ, ଶିଠପା

ଶ୍ରୀମତ୍ତ - ଅଳ୍ପ, ଶ୍ରୀମତ୍ତ, ମୟୁର, ଶର୍ପପଦ, ଶିଳମି

ଶାଢା - ଶୁଣାତି, ନାଥପାତି, ଶୁଣ, ନାଥପାତି, ପରାପାତି, ପରାପାତି

ଶାତ୍ରୀ - ନଳୀ, ନଳି, ନଳିଥମୀ, ନଳମୀ, ଶାତ୍ରୀମୀ, ଶାତ୍ରୀମୀ, ନଳାନଳୀ, ନଳାନଳୀ, ଶାତ୍ରୀମୀ

ଶକ୍ତୀ - ଶକ୍ତୀ, କର୍ମଳ, ପଦ୍ମାଲିଙ୍ଗୀ, ଶିଳିଠୀ, ଶ୍ରୀକର୍ମମାତା,

ଶିଦ - ଶିଦୁ, ଶିଶ, ଶିଳୀ, ଶାମଦେବ, ଶିଶୁପାତି, ଶତ୍ରୁଗ୍ରାମ, ଶତ୍ରୁଗ୍ରାମ,

ଶକ୍ତି - ଅଣ୍ଟି, ଅଣ୍ଟାତି, ଦିଷ୍ଟ, ଦେଖୀ

- ଶାରୀର - ଦେହ, ଶାରୀର, ବନ୍ଧୁ, କଲେଚିର୍, କାଳୀ
 ସାମ - ସର୍ପ, ଅଢ଼ି, ଗଂଗା, ଦୋଣୀ, ଜଗଯେତୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର,
 ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର, କୃତ୍ତଲୀ
 ସ୍ଵର୍ଗ - ଦୟା, ବିଦାକର୍ତ୍ତା, ଦିନକର୍ତ୍ତା, ଦିନମଣି, ଦିନପଣି, ଦ୍ୟୁମଣି,
 ଆଦିତ୍ୟ, ବ୍ରାହ୍ମିନୀ, ମେଦ, ଦିନକର୍ତ୍ତା, ସଦିତ୍ତା, ବ୍ରାହ୍ମ
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ - ଦ୍ୟୁମୌଳିକ, ତ୍ରୈଦିନ, ତ୍ରୈଶାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୌଳିକ
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, କମଳି, କାଞ୍ଚିତ୍, ଦ୍ରୋଷ, ହାରକ
 ସିଂହ - କେଣାରୀ, ଲଙ୍ଘପଣି, ଲଙ୍ଘନାରୀ, ହତି, ଶୃଗନାରୀ
 ସମ୍ରତ୍ତ - ପତ୍ରିଆ, ସିନ୍ଧୁ, ଶାଗଠ, ପାଥାବାନୀ, ଦୃଶ୍ୟାକର୍ତ୍ତା, ଅସ୍ତ୍ରୟ,
 ବାହିଧ୍ୟ, ଉଲ୍ଲଭ୍ୟ, ଉଲ୍ଲମ୍ଭ୍ୟ, ଅକ୍ଷୁପାତ୍ର
 ସମ୍ରତ୍ତୀ - ସାଳୀ, ସାଲୁଙ୍କାଳ, ମିଳାମ୍ବ୍ୟ, ପ୍ରଦୋଷ
 ସଂସାର - ଜଗତ୍, ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ, ଜଗ୍ନାଥ, ଭୁବନ
 ସକାଳ - ପ୍ରତାପ, ବ୍ରତା, ପ୍ରତ୍ୟୁଷ, ପ୍ରାତ୍ସନ୍ଧ
 ହାତୀ - ହଷ୍ଟା, ଗଛ, କୁତ୍ରିରୀ, ହାତ, କଣ୍ଠ, ବ୍ରିତ୍ତିଦ, ଦ୍ଵିତୀୟ, ମାତ୍ରା,
 ମାତ୍ରଣ, ହାତଣ, ହନ୍ତା, ମାତ୍ରଣ,

—————X—————

କୃଷ୍ଣାର୍ଥ ଅତ୍ରିଶାର୍ତ୍ତ :-

ମନୋଦାତି ଦାସ

ଆନୁର୍ଦ୍ଧାରିକ ଯ୍ୟାତିଶୀଳନ୍ତି ମହାଦ୍ଵାରା ଜୀଥାକାର୍ତ୍ତ ମନୋଦାତ
ଅପ୍ୟାୟମନି ଭବିତା ଶ୍ରୁତିଗଲିପି ଦିଗନ୍ତରେ ଯୁଦ୍ଧଚାର୍ତ୍ତା , ବାଲେଷ୍ଟ୍ରେ
ଜିଲ୍ଲାରେ ହୋଗିଥାଏ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାରି ଶାନ୍ତିମାନ୍ତି ଗ୍ରାମରେ ଉନ୍ନତିଗତି
କରିଥିଲା । ଏହି ଶାନ୍ତିଗତି ସାଧକ ହୀନାଙ୍କୁ ଓ ଭବିତା ହାତାରେ
ଆପଣାର୍ଥ ଶ୍ରୀଦେବମଣାଳିରେ ପଢ଼ିଗନ୍ତ ଦେଖିଛନ୍ତି । କାହାଣୀକାର୍ତ୍ତ
ଅଛି ଯର୍ତ୍ତାରେ ଅତ୍ରିମଣ୍ଡଳିତ ମନୋଦାତ ଶୁଣି ସମ୍ବାଦ
ପାଠକ ପ୍ରାଣରେ ଆବେଳ ଶୁଣିକଣ୍ଠେ , ହାତ , ହାତୀ ହାତା
ଓ ଶେଳା ଦୂର୍ବିଦ୍ଧ ଗାନ୍ଧି ପ୍ରଯେତି ଗଲିପି ଶୁଣିବାଠେ ,
ଶମ୍ଭୁର୍ଦ୍ଧ ଶ୍ରୀଯା , ଶିଖକମ୍ପାର୍ଥ କାହାଣୀ , ଶେଷି ବସନ୍ତର୍ଦ୍ଧ ଚିଠି ,
ମନୋଦାତ ପଞ୍ଚିକିଳାତି ଆଦିଗଲିପିଶୁଣିକଣ୍ଠେ ମନୋଦାତିକି ଶୁଣି
ଦିଗନ୍ତର୍ଦ୍ଧ ପଢ଼ିଗନ୍ତ ବିଳା , କେନ୍ଦ୍ର ଶାନ୍ତିଯେ ପକାବେଶୀ ,
ଭବିତା , ଶାନ୍ତିଯେ ପକାବେଶୀ , ଶାନ୍ତିକା ସମ୍ବାଦ , ଶିଦ୍ୟା ହାତାର୍ଥ ,
ସମ୍ବାଦ ଓ ଶର୍ଷଦ୍ୱାରା ସମ୍ବାଦ ଆଦି ହାତାର୍ଥ କରିବେ ମତ ପ୍ରବଳାର୍ଥ
ପରାକାର୍ତ୍ତ ! ପ୍ରବର୍ଗନ କରିଛନ୍ତି ,

କୃଷ୍ଣାର୍ଥ ଅତ୍ରିଶାର୍ତ୍ତ ଗଲିପରି ଶୁଣ୍ୟ ହୀନିଙ୍କ କୃଷ୍ଣା ,
ଏହି ମନ୍ତ୍ରପ କିଶୋରାଚିତ୍ତ ଅନୁଭବରେ ପାଞ୍ଚିର୍ଦଳି ପ୍ରତି ଅପ୍ୟାୟ
ହନ୍ତି , ସେ ଶୁଣି ଦେଖୁଛି ମେ ପାଞ୍ଚିର୍ଦଳି ପା ସହିତ କଥା ଦେଖୁଛନ୍ତି
କୃଷ୍ଣାର୍ଥ ଏହି ହତ୍ତା ଥରେ ଏହି ମନ୍ତ୍ରର୍ଦ୍ଧ ବିଦାପାତ୍ର ,
କଣ୍ଠ ଶୁଣା ପ୍ରବଳାର୍ଥିକୁ ଏହି ବନ୍ଧୁ କରେ , ବ୍ରିପ୍ତବ୍ରଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧ
ପଣ୍ଡିତ ଗୋହିପବିଥିବା କେଳି କୃଷ୍ଣା ଅତି ସମ୍ବର୍ଣ୍ଣଗରେ
ପାଞ୍ଚି ଅବିକ୍ରମ କରି ମନ୍ତ୍ରି ବିଶେଷ ସିଦ୍ଧା ପାଞ୍ଚିର୍ଦଳି ପାଖରେ
ପଦ୍ମଥୃତ୍ତି , ପାଞ୍ଚିର୍ଦଳି ଶୁଣ୍ଟିଆଜିତ ମାତ୍ରିଦୁଇ ବିନ୍ଦମ ଶୁଣି
ମଧ୍ୟର୍ଦ୍ଧ ନିର୍ମଳ ନିର୍ମଳ କରି ମନ୍ତ୍ରର୍ଦ୍ଧ ପଢ଼ିଗନ୍ତ ଦେଖି
ଓ ମନ୍ତ୍ର କଥା କରିଛି , ପଣ୍ଡିକେ ଶୁଣ୍ଟିଯୁଗ୍ମବ୍ରଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧ
ରେ କିଣିବା କରି ଗୋପିତ ଏହି ମାତ୍ରିଦୀ କଥା କରିଛି ,

ଠକୁଳି ପାଖରେ ଥିବା କଦଳୀ କାଳି ଦେଖୁ କୁଣ୍ଡା
ଆଶ୍ରମ୍ୟ ହୋଇଛି । ଏବଂ ପେଂଗାରେ ପାରିଥିବା ସମ୍ମରଣାକୁ
ପକାଥରେ ନ ଆହିବାକୁ ଶର୍କର୍କ କହାଇ ଦେଇଛି, କାହାଙ୍କି ସମ୍ମ
ପକାଥରେ ଆହିଲେ ଦେଇ ବ୍ୟାପ ହେଉ, କଣ୍ଠେରୀ ଶୁଣ୍ଡର
ମଧ୍ୟରେ ସେ ଠକୁଳି ଅଳ୍ପ ହୁଲିବା ଅପରାଧେ ଉପାହିଛି,
ତୋକେ ଲେବିଲି ଠକୁଳି ଆହି ହାତରେ କୁଣ୍ଡ ଉପାହିଷେ
ଶେବି ହିଲ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା କହିଛି, ମଦିରୀ କିଳାଦିଶାରେ
ଶୁଣ ଗାନ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଜାରେ ହୋଇବାକୁ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା ହେଯୋ ଦିକ୍ଷି
ମେହି ସେ ଠକୁଳି ପ୍ରତ୍ୟେ କହିଛି, ମଦେ ବୃଦ୍ଧକୁଳୀ ହୋଇ—
ଥିବାରୁ ଚାକ୍ର ଓ ତା ଦାମାକୁ ସାହାରୀ କହିଦେବାକୁ ସେ
ଏହିକୁ ମନେଦମ କହିଛି,

କୁଣ୍ଡ ଠକୁଳି ମନେରେ ମନେଦମ କହିଛି ଲେ
ତା ଦାମାକୁ ଠକୁଳ କିଣ୍ଟି ଠକୀ କହାଇ ଦେଲେ ତା ଦାମା
ତା ପାହିର ପ୍ରାନ୍ତି କିଣିଦେଇ, ସେ ଫୁରି ହେଉ, ମଞ୍ଜୁଇକୁ
ମଧ୍ୟରେଇ ଘାରୀ ପକାହିଲେ ସେ ଫୁରିଲେ ଆସିପାରିବି,

କୁଣ୍ଡ କଦଳୀ ଦୁଇଟା ଛିକାଇ ଠକୁଳି ପ୍ରଗାମ କହି
ଦ୍ୱାରା ମର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ ଆସି ମଞ୍ଜୁଇକେ ପାଖରେ ଥିବା ପରିହାରା, କୁଣ୍ଡ
ଦୌର୍ବଳୀ ପଳାଇ ଲିବାକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ମଞ୍ଜୁଇରେ ବହୁରେ
ଦୌର୍ବଳେ, କୁଣ୍ଡ ଦାରିଦ୍ରୀ ହୋଇ ଶୋଭି ପୋଖରୀ
ଦ୍ୱାରେ ପଣିଗଢା, ମଞ୍ଜୁଇକେ କଣ୍ଟର୍କଣ୍ଟରୀ ଲୋକକୁଟି ହେଉଥାଏ
କୁଣ୍ଡ କଦଳୀ ଦୁଇରିକୁ ଛାଇରେ ଛାଇରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ମାଣିକ୍ଷ ଛିବା, ହୋଇଥାଏ, ମଞ୍ଜୁଇରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆହାର
ଦାହାରି ଆସିବାକୁ କହୁଥିଲେ, ମିଶ୍ରମ ନିର୍ମାଣରେ
କୁଣ୍ଡ କେବଳ ସମସ୍ତକୁ ଅନାହାରିତା, କୁଣ୍ଡର ଦାମା
ମେହାରେ ମହାରୀ ନମରାକୁ ମେହି କୁଣ୍ଡର ମନେରେ

ଦେବୀ ସମୟେ ସେ କାଳି ହଠତା , ପାଣିରେ ପଣିତା
ଦାମା ଫାଁଝ ହୀନ ଆଣିଲେ , ନିଦିଲାଏ ଶିକ୍ଷୁଗଙ୍କୁ
ଶବ୍ଦ୍ୟକର୍ତ୍ତି ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ଦାମା କଷ୍ଟୀ ହାତୋ କବଳୀ ଦୁଃଖ
ଦେଇ ପଣ୍ଡିତଙ୍କେ ଦେଇ ଦେଖେ ଓ ହିଅକ୍ଷୁ ଜାହିରେ ପଣାହ
ବାର୍ଷିକ ପେଂତୀଙ୍କେ , କଷ୍ଟୀ ଆହୁକଥା କିନ୍ତିଦିନିଃ , ସନ୍ଧ୍ୟାକ୍ଷୀ
ପରିବ ଦୂର ଆଶିନ୍ଦା ଓ ଜିମଦିମ ପଞ୍ଜେ ସେ ହୁକିଗଢା ,

ଦିବିଦାଇ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଶାଶ୍ଵାତିକ ଶୁଦ୍ଧାଗ୍ର ପାଠ ସମା-
ଦେଖିଲେ ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରଶାଂସା ଦନ୍ତାମ ଦେଇବା , ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଦେବତାଙ୍କ ମଧ୍ୟମାରେ ଠାର୍କିଳି ଯାଦ ଦୂର୍ବ୍ଲିପ୍ତାରେ ପାରିଲେ , କିମର୍ ଭାବରେ ମନ୍ତ୍ରରେ କଷିତ୍ରିବା
ପ୍ରତିହାରୀ ପଣ୍ଡିତ ହୀନ୍ ଲୋବିତି ଅନୁଭବ କଲେ ଥାଏ ,
ଦେବତା ସିଂହାସନ ହାବି ହୁକିଗଲେ , କେବଳ ପକଦାକ୍ଷିତାମ
ଅର୍ଥଦୀମ ହୁପ ହିଥିରୁବା , ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଘେରାଏ କଢ଼ି ହୋଇ
ପାହିଥିବା ଯତ୍କୁଣ୍ଡା ଚାହିଁ , ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରାର୍ଥନା,
କୌଣସି ପଢନ୍ତରେ ଦିଦ୍ଧାତ୍ମାମ ହୋଇ ହୁମିଳୁ ହେବା
ପାଇବା ,

ଶ୍ରୀ ନିଶ୍ଚିନ୍ନାଥ କିମ୍ବା କୁମାର

ଡକ୍ଟିଆ ଅଧ୍ୟାପକ

ସନ୍ଦର୍ଭ ବିଶ୍ୱା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ

ମୁଦ୍ରଣ ପାଠ୍ୟ

ପୁରୀ ପାଦ୍ମାତ୍ମ

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଜୀବି

ଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ଉଚ୍ଚକାରୀ ଛଣ୍ଡେ ସ୍ଵର୍ଗମଧ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହାବରେ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ କହିଲୁ ମାମ ସର୍ବାଶ୍ରୋ ଶୁଭାଶ୍ରୋ । 1914 ଶ୍ରୀମାନ୍ତରେ ଉଦ୍‌ବିଦ୍ଧ ହିଁ ପ୍ରକାଶନାମ ନାଟ୍ୟକାରୀ ଉପର ଏକାଧୀନରେ ଥିଲେ ଛଣ୍ଡେ ଶାଳାକୀ, ନାଟ୍ୟକାରୀ ପତ୍ର ପକାଳିକା, ଲୋକାଳି, ଶିଳ୍ପିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ, ପର୍ବତୀ ଦାସ, ଶ୍ରୀରାମକୃଷ୍ଣ ପ୍ରକାଳିକା । ତାଙ୍କ ମାତ୍ରମେ ପ୍ରବିଶିତ ପଢ଼ିଥିଲାକି । ସେ ଯେବେଳେ ବାଜିର ଶାଳାକୀରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାବ୍ୟ ଓ ମାଦରି ସମୟଦରାଖାଲୀରେ ବ୍ୟାପାର କରିଛନ୍ତି, ପକାଳିକା କେଉଁଠିରେ ମଣିତ ଦୀନରୁ କରୁଥିଥ୍ୟ ହିସ୍ପର୍ଦ୍ଦ ହିସ୍ତେରି କହି ଦୀନର ପ୍ରବିଧି ହିସ୍ତେରି ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । "ପ୍ରାଣ ସଂଭାବ" ନାଟକ ପାତ୍ର ଭାବିତା ସାହିତ୍ୟ ପକାଳେରୀ ଦ୍ଵାରା ନାଟ୍ୟକାରୀ ହାବେ ପୁରୁଷୁତ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ପୁରୀ ପାଦ୍ମାତ୍ମ ପକାଳିକାରେ ନାଟ୍ୟକାରୀ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଜୀବି ସେ ବିନାନ୍ତି ସମାଜର ଅନୁକାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ଦେବ୍ୟାଣିଆ ହାବକୁ ଚିତ୍ରଣ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଶମାତ ପ୍ରବିଧିଥିବା ତାଙ୍କର ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତାଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣ କରିଛନ୍ତି । କୁଳାଚ୍ୟବି ଓ ସାମାଜିକ ସଂକ୍ଷାର "ଦ୍ଵିତୀୟ ପାଦ୍ମାତ୍ମ" ପକାଳିକାରୀ ବୈଜ୍ଞାନିକ ।

ପକାଳିକାରୀ ନାଟକ କା ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଥିବା ଶିଳ୍ପବାନ୍ତ ଭାବିତା ପରିବାର ଅଧିକାରୀ ଅଧୀନରେ ଜମିଙ୍କ କିହାଣି ହାବେ ଶୁଣିବାରେ ଆଧୁନିକ କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପଦକ୍ଷମ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହା ପଦକ୍ଷମ ଅଧିକାରୀ ଦ୍ୱାରା ପରିବାରରେ ସେ ଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀ ହିତି ଓ ଏହା କାହାର ମନେ କରିଛନ୍ତି । ଅମ୍ବ ଦିଗନାମ ପଦକ୍ଷମ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରସରିତ ରାଜାଙ୍କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ରିଏତା କରିଛନ୍ତି, ଏହା ସେମିତି ସେ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦିବାକୁ ହାତିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ପଢ଼ା ହୀଣା ଥିଲେ ତିକି ତାଙ୍କ ନିମନ୍ତଚିନ୍ତା କରିଲେ, ସେଥିଲେ ତିଲେ ସ୍ଵର୍ଗବିଶ୍ଵା, ପଦିଦ୍ଵିତ୍ଵା । ବାରେ କିମନ୍ତ ହାତିଥିଲୋ ଥିଲେ ସାଧ୍ୟ ସେ ପ୍ରାଣ କାମ ମିଳିବାକୁ କରିଛନ୍ତି । ମିଳିବା ସତେଜାକୁ କିମ୍ବା ମିଳିବା ଲାଭ ଦେବା ପାଇବା ସେ ପୁରୁଷର ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଶିଳ୍ପ ବାନ୍ଦୁ

ଶୁଦ୍ଧିତ୍ୟରେ ସେ ଅବିଷ୍ଟ କ୍ଲାନ୍ ହୋଇ ପମ୍ବିନ୍ଦା ବେଳକୁ ଜୀବା
ଯାଏ ହୀନ୍ତି କଣ୍ଠିନ୍ଦା ଓ ମଳି ସମାଜିନ୍ଦା ଆଦି ବାଜେ କାମ ମନ୍ତ୍ରି
ସତେଜ୍ ହୋଇ ଗାଳି ଅଗେନାହେ ଦସିନ୍ଦିନ୍ଦେ, ସେ ଆସିଲୁ ଗାଳି
ପାଦ୍ମ ଦୋଢା କାବିଦେହ ଗାନ୍ଧି ଦିନ୍ଦି ଦିଅନ୍ଦେ, ଗାନ୍ଧି ଶ୍ରୀଷ୍ଟିତ୍ଵା ଓ
ଶତାବ୍ଦୀରେ ତା, କେଖୁଆ ପଦବି ଦିଅନ୍ଦେ ପେମିତି କଥନ୍ତି ମନ୍ତ୍ର
ଦେବନ୍ତିଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଶୁଭମିତ୍ର ।

ବିମଳବାନ୍ଦୀର ଦୁଇହିଅ ଧୀମା ଓ ଶୀମା ପଥାକ୍ରମେ ବାନ୍ଦୀର
ଓ ଶୁଭମିତ୍ରର ଛାଡ଼ୀ ଥିଲେ, ବୀଣାଦେବୀ ଦେଖି ପାଠ ପଢ଼ିଦ୍ୟନ୍ତରେ
ମଧ୍ୟ ଦୁଇହିଅଙ୍କ ପାଠପଦ୍ଧତି ଦେଖି କେବୁଦ୍ଧ ଲାଭଶୀଳ ଥିଲେ, ଶ୍ରୀଗୀ
ଗାନ୍ଧିରୁ ପେହିରୁଳି ବିଶାଳର କେବାପଦ୍ଧ ଆଶା କରୁଥିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ବିମଳବାନ୍ଦୀ ପାଦ୍ମାନ୍ତି ହୀନ୍ତି ଚାହୁଁଥିଲେ । ସେ ହାତୁଥିଲେ ଲେ
କେ କିନିକା ଓ ଚଳି ହୋଇଥିବାରୁ ପରମ ବୀଣାଦେବୀ ଗାନ୍ଧିରୁ ହେଲେ
ଶୁଭମିତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ଏହିରେ ଏହି ଗାନ୍ଧି ପ୍ରତିବୃତ୍ତା ଦେଇଲେ
ଗାନ୍ଧିର କେବା କରୁନାହାନ୍ତି । ବାପାଙ୍କିର ପରି ଶୁଭମିତ୍ର ଏହିରେ
ଦୁଇହିଅ ପଢ଼ିଗଲି ଥିଲେ ପରମ ଆଦିଶ୍ୟକ ଦେଖି ବାପାଙ୍କି ପରି
ବ୍ୟବହାରରେ ପଢ଼ିଗର୍ତ୍ତି ଆଶିବାନ୍ତି ହୁଏନ୍ତି, ପାଞ୍ଚ ବିମଳବାନ୍ଦୀ
ବ୍ୟାପାରକିର୍ତ୍ତ କୌଣସି କଥାକୁ କିଣ୍ଟିପାଇ କଥନ୍ତି ନାହିଁ । କହି
ପେମାନେ ମାଆନ୍ତି ସମର୍ଥମ କହୁରୁନ୍ତି ଦୋକି । ହିଅମାନଙ୍କ ପାଠପଦ୍ଧତି
ବିନି କାନ୍ଦିଦେବାନ୍ତି ଯମଙ୍କ ଦେଖିବୁନ୍ତି । ଗାନ୍ଧି ମନ୍ତ୍ରରେ ହିଅ ପାନ୍ଦି
ପେହି ପାଠ ପଢ଼ିଲୁନ୍ତି ତାହା ଶୁଭମିତ୍ରମାନ । କାନ୍ଦିଶ ସେ ପାଠରେ
"ପଦି ପଦମଶ୍ଚ" କିମ୍ବା "ପଦି ଦେବତା" ଆଦିଶିକ୍ଷା ଦ୍ୟାମାନ ନାହିଁ,
କେ ମୁକ୍ତି କଥନ୍ତି ଲେ ହିଅମାନଙ୍କ ପଦିଷେବା ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୟାମିଦା
ନାହାନ୍ତି ହେଲେନ୍ତି ।

ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶରେ ପାଠ ବିମଳବାନ୍ଦୀ ଶୁଭମିତ୍ରର ଲେଖକିପଦ୍ଧତି
ଶୁଭମିତ୍ର । ସେ ଅବିଷ୍ଟ ଆସିବା ମାଟ୍ରେ ଗାନ୍ଧି ପାଦ୍ମ ଦୋଢା କାହିଁ
ଦିଅନ୍ତି । ପକଥା ଶୁଭମିତ୍ର ବିମଳବାନ୍ଦୀ ପାଠ ଅନୁଭବ
କେବା ଆଶାକର୍ତ୍ତି ଦିଲେ ସନ୍ଦିଧାରେ ଦୋଢା ଦୋକାନରୁ ବିଠି
ଦୋଢା କୁ ଦୁଲି କିଣି ମିଳାବାନି ଦୋଢାମିଳି କିଣି ଘରକୁ
ଆସିଥିଲି । ଆଶାଥିବା ବୀଣାଦେବୀ ଦୋଢାକୁ ଖୋଲିଲେ
ଦୋଢା କିମ୍ବା ଗାନ୍ଧି ଆଶା ସ୍ତର୍ର ହୋଇପାରିବା ନାହିଁ ।

ଜୀବାଦେଶୀ ସ୍ତ୍ରୀମାଳି ଅପରି ହିନ୍ଦୀ ଦାଖାନ୍ତି, ସେ ଜୀବାଦେଶୀଙ୍କୁ ଜୀବାଦେଶୀ ହାତିଲିବା ପାଥ୍ରପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି, କହିଛନ୍ତି ତୁ ଆହଁ ଏମ ଶାଖାରେ ଗନ୍ଧପାତ୍ରିତମା, କିନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ରୀମାଳି ଓ କଥାରେ ଜୀବାଦେଶୀ ହସନ୍ତେ ଉଚେତି ଦେଇଛନ୍ତି,

ଶିମଳବାଟୁଙ୍କ ଘରେ ପରିଚ୍ଛ୍ଵା ଗୁଡ଼ିଖିବା ଘରରେ
କବ୍ରି ହଣ୍ଡେରୁଙ୍କ ଏହୀ ସ୍ତ୍ରୀମିଶ୍ରା ପ୍ରଦେଶ କହିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଦେଖୁ
ଶିମଳବାଟୁଙ୍କ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରି ହସ ହର୍ଷିତି ହଇଛି, ତାଙ୍କ ପାଦରେବି
ମୟ ହର୍ଷ ହୋଇଗାନ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀମିଶ୍ରାଦେଶୀଙ୍କ ଠାର୍ଯ୍ୟ ପାଇ-
ଛନ୍ତି ଲେ, ସେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାଳିଙ୍କ ଯୋଗ୍ବ୍ୟାହି ଏହି ଯେଥିବାଟି ତାଙ୍କ
ଏହିଙ୍କ ଆସିଥିଲା, ସ୍ତ୍ରୀମିଶ୍ରାଦେଶୀଙ୍କ କଥାରେ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥକୁ କୁହି
ପାଦିନାନ୍ତି ଶିମଳବାଟୁଙ୍କ, ସେ ତାଙ୍କିରେ ସ୍ତ୍ରୀମିଶ୍ରାଦେଶୀ କି
ପାତାଗପ୍ରାଣା, ସ୍ତ୍ରୀମାଳି ଦଶ୍ମେ ନଦେଖିଲେ ହରିପାତ୍ର ଦାଖାନ୍ତି,
ଶିମିଶ୍ରାଦେଶୀଙ୍କ ପ୍ରକ୍ଷାନ୍ତ ପରେ ହଣ୍ଡେରୁଙ୍କରେ ପ୍ରଦେଶ ଯାଇଛି,
ଶିମିଶ୍ରାଦେଶୀ କହିଛନ୍ତି ଲେ ସେ କିମ୍ବକ୍ଷୁ ନିବାପାତ୍ର ଦାଖାନ୍ତିଲେ
ଶିମିଶ୍ରାଦେଶୀ ତାଙ୍କ ଶୋଭାରୁ ତୋପା, ମୋଦା କାହିଁ ଲୁଣ୍ଠନ୍ ଦୀଅନ୍ତି, ଯାତି
ପାଦରେ ଦାଖାନ୍ତିଲେ ଆହୀ ମାରିଦସି ତାଙ୍କ କୋଟି, କାମିଚି, ଗେତ୍ରି
ଆଦି କାହିଁ ପକାନ୍ତି, ପୁଣି ଦିନକାରୀ ପରିଶ୍ରମ ଦ୍ୱାରା କାନ୍ଦ ଏବେ
ମୋବି ଦୀଅନ୍ତି, ହାରିଗଢା ବେଳେ ସ୍ତ୍ରୀମିଶ୍ରା ହୁକିଲା ଆନ୍ତି ହରିଲୁ
ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାଳି ଦେବାକୀ, ଶିମଳବାଟୁଙ୍କ ହଣ୍ଡେରୁଙ୍କ ଠାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀମିଶ୍ରାଦେଶୀଙ୍କ
ଶଂପର୍କରେ ସମ୍ମିଳନିଶାତିବା ପରେ ତାଙ୍କରେ ଦୂଦିଲାନ୍ତରେ ବରିଛି,
ଶିମିଶ୍ରା ହରିଗିରିପାଇବା, ଦ୍ୱାରା ପାତାଗପ୍ରାଣା — ଏମେହି କ୍ରୂଷ
ଆଧାରା ତାଙ୍କରେ କୃଦିତାନ୍ତରେ ଅନ୍ତିରେ ବରିଷ୍ଟ ବରିଷ୍ଟ ହୋଇପାଇଥିଲା,
ତାହା ହରିହରିଗଢା, ସେ ମନ୍ଦିର କୁଳକୁ ଦୂଦିଲାନ୍ତର କହିପାଇ-
ଥିଲେ ଲେ, ଦୂରିରେ ଥିବା ପାଦାର ସମ୍ମିଳନ ଆଖିଲୁ ଶୁଣି
ଦୀଟିରେ, ମାତ୍ର ପାଦକୁ ଗଲେ ଜଣାପାରେ ତାହା କେଣେ ହୁଲେ,
କଟୋର୍ ଓ ଅସମକୁଠିରେ ।

—X—

ଡଃ. ଜଗନ୍ନାଥ କମ୍ପୋସ୍ଟା

ଡଃିଆ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ

ଶର୍କାରୀ ବିଦ୍ୟା ମଧ୍ୟାତ୍ମିକାଲୟ

ମୁଖ୍ୟମାନ୍ତ୍ରୀଙ୍କାରୀ ।

ଡକ୍ଟିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚ ମୋଟି ପ୍ରକର୍ତ୍ତକ ସ୍ଵର୍ଗମା
ବ୍ରାଜରେ ନାଟ୍ୟକାରୀ ମନୋହରିନୀ ଦାସ ପଢ଼ିଛି । କାଳିରତ୍ନଙ୍କ
ନାଟ୍ୟ ଶୌଲୀଙ୍କୁ ପଢ଼ିଥାଏ କହି ଏକ ଜୀବିକ ଭନ୍ଦଂ ଶୀଘ୍ରମୁ କଳାଯାଦା
ପ୍ରକର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ସ୍ଵର୍ଗମା । ମନୋହରିନୀ ଦାସ ଦାସୁକି ପ୍ରଜାପଦୀନ୍ତି ।
ତାଙ୍କ ନାଟ୍ୟଷ୍ଟରୀ ଆହୁମନ୍ତରେ ମାତ୍ରମାତ୍ରିକ ନାଟ୍ୟାବାହୀନେ କଷ୍ଟମୟାବ
ବ୍ରାଜରୁ ବ୍ରାଜ, ବନ୍ଦୀମାଟି ଆଦି ବ୍ରାଜରୀ କହିଥିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ପରମର୍ତ୍ତା ସମୟରେ ଦୁଇମନାଟ୍ୟ ଶୌଲୀ କ୍ରିତିରେ ଅହାୟଗମିତ,
ମନୋହରିନୀ, କାଠମୋଡ଼ା ଆଦି ଅର୍ଦ୍ଧଶାତରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ନାଟକରୁଣାକରି
ଦଢ଼ିଆ ନବନାଟ୍ୟ ଶୌଲୀଙ୍କୁ ସମୃଦ୍ଧି କରିପାରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନାଟକରେ
ବ୍ରାଜରୁ ଆଶିକରେ ଆଶିକରେ ଏକ ଦୁଇମନ୍ଦ୍ର ଫୁଲି ଦିଲିଛି । ଆଶ୍ରାମ୍ୟ
ଏକାକୀକି । "ଅତି ମାନ୍ଦି" ରେ ମଧ୍ୟ ନାଟ୍ୟକାରୀଙ୍କ ଦୁଇମେ କଳା ଶୌଲୀ
ବାହି ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଅନ୍ତରଭବରେ ମନୁଷ୍ୟ ପଞ୍ଚତିତ ସହ
ଅଦ୍ୟତମ ସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇଛନ୍ତି । ଏହି ସଂଗ୍ରାମରେ ସ୍ଵର୍ଗମାର୍ଥ କେଣେ
ବେଳେ ଏହିନ୍ତି ହୋଇଛିତ କେଣେ ବେଳେ ପଞ୍ଚତିତ ଦିନ୍ତ ହୋଇଛି ।

ଏକାକୀକାର୍ତ୍ତ ନାଟ୍ୟକୁ "ଶୁଣାନ୍ତି" ଅଣ୍ଟି ପରମାଣୁକୁ ଦେଖି
ଗଢ଼ିପଣୀ ହୁଅଇଛି । ବନ୍ଦୀମର୍ତ୍ତା ଅଷ୍ଟାମ ଶକ୍ତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷାବ୍ରାଜରୀ
ଶୁଣି ବିଦା, ମାତାଙ୍କ ଅଭିନନ୍ଦା ଶୁଣାନ୍ତି ପାହି ପାଧାରିଙ୍ଗ ମନେ
ହୋଇଛି । ତେଣୁ ଅଧ୍ୟାପକ ବାପାଙ୍କ ଅନୁଭୋବକୁ ସେ ପ୍ରଦ୍ୟାମ୍ୟାଦ
କହି ବ୍ରାଜ ଦେଖିଛି । ବାପା ଶୁଣାନ୍ତି, ଦୁଇମ ଶୁଣାନ୍ତି କ୍ରିତରେ ଏବି
ଦୀନମ ସାମା ସର୍କୁଳିଟ ହୋଇ ଆଷ, କେଣେ ସେ ଶୌଲୀର ରେ
ଅମର୍ଦ୍ଦି ପାହି ଯୌନ୍ୟ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଖି ଆପଣ ମଣେ କଣ
ପାହାଲ୍ୟ କହିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣ୍ଡର ପଥର ମଞ୍ଚର ବ୍ରାଜରେ ବାପା
ଅଷ୍ଟାମାଙ୍କ । ଏହି ପୁଣ୍ଡର ଶୁଣାନ୍ତିଙ୍କୁ ଦୁଆ ଶକ୍ତିଶାଲୀ ପରମାଣୁ
ଅନ୍ତରୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷାବ୍ରାଜ ହୃଦୀପାହିତ ବାପ ଅଧ୍ୟାପକ ପଞ୍ଚତିତରେ
ଶମର୍ଥମ ଦଣାଇଛନ୍ତି । ଶୁଣାନ୍ତି ପରମାଣୁ ଅନ୍ତରୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷାବ୍ରାଜ
ଦ୍ରେବା ସନ୍ଦେଶ ସନ୍ଦେଶ କ୍ଷେତ୍ର ଶକ୍ତିର ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ପାହିବ
ସେ କେଣ୍ଟଳେ ମଧ୍ୟ ସେ ଆହୁତ କହିଛି । ଏ ଦ୍ୱିତୀୟ ବାପାଙ୍କ

ଚେତ୍ରିଗ୍ରାମ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଦଳ କହିବା ଏହି ମନ୍ତ୍ରଗ୍ରାମ ଅଭିଷ୍ଟରେ
ଯେବୀରାହି ବାର୍ତ୍ତାମଧ୍ୟ ପ୍ରେସର କହିଛି, ସୁଲାନ୍ତ ଯେବୀରାହି ଯବର୍ଷ
ଶୁଣି ଶୁଣି ତିବା ସାହା ଯୁଧି ଦେଖିଯାଇଛନ୍ତି, ବାପା ଅଧ୍ୟାପକ
ଯେବୀରାହି ପୁଅ ବାହା ସୁଲାନ୍ତ ବନୋକ୍ଷୟ ମମନ୍ତ୍ରେ ମନ୍ତ୍ରେ
ମନ୍ତ୍ରାଳ୍ୟରୁ ଆହୁତି ହୋଇବାକୁ, ସୁଲାନ୍ତ ଯେବୀରାହି
ଯବର୍ଷ ଶୁଣି ତାହା ପ୍ରେସରକା ହିନ୍ଦାବଳୀ ସୁଲାନ୍ତକୁ ଏହାରୁ କହିବା
ମମନ୍ତ୍ରେ ମନସ୍ତ କହି ଅଧ୍ୟାପକ ହାଲୁକୁ ଶୁଭକୁ ଆସିଛି, ଶ୍ରୀମଣୀ
ହାଲୁ କୀନ୍ତି ହିନ୍ଦାବଳୀ ୩ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ହାତି ଦୁଇହାତି, କାହାର ସେ
ବାହାର ବନ୍ଦିକମ୍ପ୍ୟା ଅନୁକଂପାକୁ ସୁଲାନ୍ତ ସହ ଉପାଦକତିବା ମମନ୍ତ୍ରେ
ମନସ୍ତ କହି ଅନୁକଂପାହା ଭାବି ହିନ୍ଦାବଳୀ ଯଜନ୍ମ ଦେଖିଛନ୍ତି,
ଅନୁକଂପାକୁ ସାରାବୁଦ୍ଧି ଯଦି ଆସିବାପାହା, ସୁଲାନ୍ତକୁ ଦେଖି
ଗୋଟିଏ ଏହା ହିନ୍ଦାବଳୀ ପଞ୍ଚମ ଅନ୍ୟପରେ ଅନୁକଂପା ହିନ୍ଦାବଳୀ
ଉପାଦାତି ପାହା ଶ୍ରୀମଣୀ ହାଲୁକୁ ବାଦାନ୍ତବାଦ ଶୁଭିଥିବା
ସମୟରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଏତୋତ୍ତର ଚଟକୀ ପଢ଼ିବା ଯଦି ଯେବୀରାହି
ପଞ୍ଚମ ହିନ୍ଦାବଳୀ ସ୍ଵର୍ଗା ଦେଖିଛନ୍ତି ସେ ଲକ୍ଷ ପୁଅ ସାଦାହାରଣ
ମଣିଷ ମାନକ ପଢ଼ି ହକ୍କି ମାନସାଧୀ ମଣିଷ ହୁଏବୁ, ଲଙ୍ଘି ପଣ୍ଡମାନ୍ତ୍ର
ପାର୍ଶ୍ଵର ହିନ୍ଦାବଳୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷାରୀ ହୋଇପାରିଛି, ସେଇ ମଣିଷ ?
ମଣିଷ ହୁଏବୁ ଅଭିମାନୀ, କେଣ୍ଟ ମଣିଷର ବିନ୍ଦୁଆଧା ପଞ୍ଚମ
ପ୍ରକୃତିକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ବଦଳାଇ ଦେବାରେ ଅଷ୍ଟବିଦ ହୁଏବୁ,
ପଞ୍ଚ ସୁଲାନ୍ତକୁ ଦେଖି ମେଳିବୁ ସମସ୍ୟା ଦିଲ୍ଲି ସେ କଣ୍ଠକେ
ସମାଧାର କହିଦେଖ ପାରିବି, ଏମିତି ଆଲୋଚନା ଶୁଭିଥିବା
ସମୟରେ Post Master ସୁଲାନ୍ତ ଯେବୀରାହି ହିନ୍ଦାବଳୀରେ ହାତାଦାତାଦିରେ
ଦ୍ୱାରା ଚଟକିଗ୍ରାମ ଯଦି ଆସିଛନ୍ତି, ଲାହାରୀ ସୁଲାନ୍ତକୁ ଦେଖି
ଶୁଭ ଦେଖିଥିବା ସମସ୍ତ ମଣିଷର ବିନ୍ଦୁଆଧାକୁ ଦୂର୍ଲଭତି କହିଦେଖିଛନ୍ତି,

ସୁଲାନ୍ତରେ ମନ୍ତ୍ର୍ୟର ଯବର୍ଷ ହିନ୍ଦାବଳୀକୁ ଅଭ୍ୟନ୍ତ
ଦୁଇମାତ୍ର ଦେଖିଛି କାହାର ସେ ଚୌକୀମକ ଶ୍ରୀମାତି ଆହୁ
ହାତାଦାତାରେ ପାରିବାକାହାରେ, କେଣ୍ଟ ଅନୁକଂପାକୁ କହିଛନ୍ତି
ଅନୁକଂପା ସୁଲାନ୍ତ ମନ୍ତ୍ର୍ୟରେ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଉପାଦାତି

ଦ୍ୱାରା ପାଇଲି କିମ୍ବା ସେ ଆଜୀନା ଅବିଭାବିତ ହୁଏ, ସୁଶାନ୍ତର
ଶୁଣ୍ଡେ ଯଦିଏହେ ବାପା ଅଧ୍ୟାପକ ପାଇଲି ଦ୍ୱାରା ପାଇଲା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଶୁଣ୍ଡେ ସୁଶାନ୍ତ ଦୋଷ, ମର୍ଦ୍ଦୀଯ ଏମାନ୍ଦୀ - ଏମାନ୍ଦେକାଳୀ
ଜାଣିଲେ, ସୁଶାନ୍ତ ବ୍ୟାହ ମର୍ଦ୍ଦୀପାଇଲା, ପୃଥିବୀ ଦ୍ୱାରା କାହାରୀ
ଏହିମାଣ୍ୟ ଅନ୍ତର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏହି ଅଛି ମାନବ !

ପକାଳିକାରୀ ମାନକଣଙ୍କ ପଠି ଶାର୍ଯ୍ୟକ ଦ୍ୱାରାହୁଣି, ମର୍ଦ୍ଦୀପାଇ
ଦ୍ୱାରାନ୍ତରୁ ପ୍ରତି ଶୁଣ୍ଡୋର୍ଭେ ଦ୍ୱାରା କରିବାକୁ ପ୍ରକୃତି ଅବ୍ଧିରୁ
ଦିଗି ଦସିଛି, ପଞ୍ଚ ପ୍ରକୃତି ଆଗରେ ମର୍ଦ୍ଦୀପ ସର୍ବକାଳରେ
ଏହାଦିନ୍ଦ୍ରିୟ ବନ୍ଦଙ୍କ କିମ୍ବାକୁ,

==== X =====

ହେ. କର୍ମାଧ୍ୟ ଶିଖେନ୍ଦ୍ରୀ

ଓଡ଼ିଆ ଅଧ୍ୟାପକ

ସ୍ଵର୍ଗାଧୀନୀ କିଣ୍ଠିମାର୍ତ୍ତପ୍ରଧାନ

ପୁରୁଷୀ ପାଠଶାଳା

ଆପନିଙ୍କ ବେଳୀ ସାହିତ୍ୟ ଉଗନରେ ସୁଶ୍ରେଷ୍ଠ ମହାନ୍ତି ଜଣେ
ଏବିଷ୍ଟ ଶାବ୍ଦିତ୍ୟକି । ସେ ଉକାଧାରଣେ ନିଷେ ବୈପଦ୍ୟାସିକ, ଗାଲିକ
ଓ ସମାଜାଧିକି । ଶିଖୀ କାମଦ ପଣେ ସେ ବାଧଣେ ବାଦମାଟିରେ
ଶକ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ଯେଉଁକୁ ଜଣେ ମହିଳା
ଦମ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମଧ୍ୟରେ । ବାଦମାଟିରେ ଉଚିତ ଉଚିତ ମଧ୍ୟ
ସେ ଶୁଣିବା ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ତ୍ରି ଶାବ୍ଦିତ୍ୟ ମେନ୍ଟରେ ମନ୍ତ୍ରିରେ କରିଛି ।
ବାଦମାଟିରେ ବୁବିର୍ବିର୍ବି ମଧ୍ୟ ସେ ମନୁଷ୍ୟର ଅମରା, ଅଭିଜୀବ ଦେବୀ
ଓ ଜୀବନରେ ବୁବିର୍ବି ସମାଜୀ କର୍ତ୍ତା ପାଇଁ ଶାବ୍ଦିତ୍ୟରେ ହୃଦୟପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।
ପାଇଁ ଗଲପ ଗୁରୁତି ମଧ୍ୟରେ ମାଧ୍ୟମିକାପ, କୋଣାର୍କ, ବ୍ୟାତ ବ୍ୟାତା,
ସମ୍ବନ୍ଧ ପତ୍ର ଓ ଧୂଷର ଶାକାପ, ମହାମର୍ଦ୍ଦାଣ, ମହାଲିମ୍ପଣ୍ଡ୍ୟ ଦ୍ୱୟାଦି ।
ପାଇଁ ଦକ୍ଷିଷାପ୍ରଦିଶୀ ପାଇଁ ପାଇଁ ସେ ଭଣିଖା ଶାବ୍ଦିତ୍ୟ ପକାଦ୍ରେଷ୍ମୀ,
କେବୁ ଶାବ୍ଦିତ୍ୟ ଏକାଦେଶୀ ଓ ସାହିତ୍ୟ ପୁରୁଷାଧିକର୍ତ୍ତା ହୃଦୟରେ
ଦୋଧିଛନ୍ତି ।

ଗାଲିକି ସୁଶ୍ରେଷ୍ଠ ମହାନ୍ତି ହରିଟ୍ "କୃଷ୍ଣଚିତ୍ରା" ଶ୍ରୀ ଗଲପ
ଗୋଟିଏ ହିନ୍ଦୀଧେମୀ ନାମକଣ୍ଠ ବହୁମନ୍ତ୍ର, ଗାଲିକିର୍ତ୍ତି କୃଷ୍ଣଚିତ୍ରା
ଥେବା ଦୀଦିନୋଦ୍ଦଳ ଗୋଟିଏ ପଦାଦ୍ରା ପଦମକଣ୍ଠ, କୃଷ୍ଣଚିତ୍ରା
ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ କ୍ରୂଢିମାନ୍ତ୍ର ଦୀଦିନ କଥାକ୍ରି କରିବାକୁ ସେ ହାବି ।
ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଦୀଦିନ କୃଷ୍ଣଚିତ୍ରା ବୁଲି ଦୃଶ୍ୟ, କୋମଳ, କିମନ୍ଦାନ୍ତ,
ଥେବା ଶୁଣିବାପ୍ରିୟ, କିନ୍ତୁ ବାହା କେବଳ ସ୍ଵପ୍ନ ଓ ଆଶାରେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା
ଦୋଧି ଦୃଶ୍ୟାଧିକର୍ତ୍ତା । ଅଣୀତ ମିଳିମାନ୍ତ୍ର ଅଣୀତେ, କର୍ତ୍ତାମାଦ ପାଇଁ
କୃଷ୍ଣଚିତ୍ରା ପ୍ରକ୍ରିଯାର୍ଥିତି ମାତ୍ର । ଗାଲିକି ସୁଶ୍ରେଷ୍ଠ ମହାନ୍ତି ଆଧୁନିକ
ଦୀଦିନରେ ଏହି ଶବ୍ଦିତ୍ୟ ଆଜ୍ଞାଧ୍ୟ ଗଲପରେ ହୃଦୟମ କରିଗଲିପିତ୍ତ
ନାମକଣ୍ଠ କରିଛନ୍ତି "କୃଷ୍ଣଚିତ୍ରା" ।

ଗଲପ ନାମକି ସଦାମନି "ଫଂଟାମ" ଯଜନ୍ମକାଗଜରେ ସଂପାଦକ,
ପ୍ରପାଦ ବିଭିନ୍ନ ଓ ସମ୍ବନ୍ଧିତ । ଦୀଦିନିଶାର୍ଦ୍ଦିନ ପ୍ରପାଦ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଶେଖାନ୍ତ
ଓ ଅନେକଦି । ଯଜନ୍ମକାଗଜରେ ହୃଦୟ ବାହିବାକୁ ଦୀଦିନରେ, ଅଣୀତ
ଗୋଟିଏ ମହାକୃତିରେ ପରିପାଦିତ ହୃଦୟମାନ୍ତ୍ର । ଦୀଦିନରେ ବାପାତିରେ
ପାନ୍ତିମାନ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ କରାନ୍ତି କେବୁ । ହୃଦୟ ପତ୍ର ସେ ଦେଖୁନ୍ତି

କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଏକାଶକ୍ତି, କ୍ଲାଇ, କୋମଳ, ପଞ୍ଜାବ ଓ କମନ୍ସିଲ୍
 ପଢି କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ହୌମୀପର୍ଯ୍ୟ, ପାଞ୍ଜ ଲାଗିଛି କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ପଞ୍ଜାବେ ପଞ୍ଜାବ
 ପ୍ରକଳ୍ପ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ମେଘ ପୁଣ୍ୟପରିଚାର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ଅପରାଧ ହୌମୀପର୍ଯ୍ୟ,
 ସେ ମର କୌନ୍ସିଲ୍ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ କୌନ୍ସିଲ୍ ସନ୍ଦର୍ଭରେ କର୍ତ୍ତାଙ୍କରେ, ପଞ୍ଜାବେ
 ପୂର୍ବପରିଚାର କୋଟାରେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ପୂର୍ବପରିଚାର, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ କଥା ଭାବିବା
 ପାଞ୍ଜାବ ଓ ପୂର୍ବପରିଚାର କାହାର ସମଳ ଦାଖିବା, ସେ ମେଘାଙ୍କ ଦିବାତ୍ର
 କର୍ତ୍ତାଙ୍କରେ, ଲୋକଦାତା ଦିବାପରିଚାର ମେତ୍ର ସେ ତା କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ
 ଶ୍ରମକା ଦିବାପରିଚାର ଦେଖାଇଲେ, ଆଦି ଘେଷୁଙ୍ଗ ଶ୍ଵର ପାଦିଲାହାନ୍ତି,
 ଦିବାପରିଚାର ଆଜି କଣ୍ଠ ମେତ୍ରି ଦୟାପରିଚାର ରାତିକାନ୍ତି କିମ୍ବାରେ, ପୁରୁଷ
 ସଦାମନି ଯତ୍ନ କାଗଜରେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ସମୟରେ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଞ୍ଜାବ
 ହୋଇ କର୍ତ୍ତାଙ୍କରେ, କିନ୍ତୁ ଏହି ଶ୍ଵରରେ ପୁରୁଷ ଦୁଃଖା ଦସିବ ଯତ୍ନ କାଗଜରେ
 କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖୁ, ସଂପାଦକାରୀ ପୂର୍ବପରିଚାର ଏବଂ
 ଅପାଂଶ୍ରେଷ୍ଟ ଶ୍ଵର, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ କୌନ୍ସିଲ୍ ପ୍ରକାର, କିନ୍ତୁ ଶାଶ୍ଵତିକ
 ମରିଥ କୌନ୍ସିଲ୍ ଦେଖିବାକୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ଦାଖିବା, ତା ପାଞ୍ଜାବ କୌନ୍ସିଲ୍ କି
 ଦୂର୍ଭଗ୍ୟରେ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ କରିଥାଏ, ସଦାମନି ପୂର୍ବପରିଚାର ଶ୍ଵର ହୋଇଛି,

ସଦାମନି କାହାରଙ୍କୁ ଦୂର୍ଭଗ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା, ସେ କାହାର ହେତୁ ହୋଇଛି
 କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ଗାନ୍ଧିଜିଙ୍କ, ଏବଂ ତ ବନ୍ଦରରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କାନ୍ତିକା ଦୟାରେ
 କିମ୍ବାକି ହୋଇ ପରିଚାର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ କିମ୍ବା ପାଞ୍ଜାବ, ସଦାମନି ଯତ୍ନ କାଗଜରେ
 ଆଦ୍ୟ ଲୋକଦାତା ଦିବାପରିଚାର କାହାର ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ଅଗଭିବରଣିକାରୀ
 ଉତ୍ସାହ କିମ୍ବା ସେ ସାହାର ସମ୍ମିଳନ କାହାର ଦାଖିବା କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ପୁରୁଷ
 ଦୋକାନରେ ପାଞ୍ଜାବ, ଏବଂ କିମ୍ବା ପାଞ୍ଜାବ କାନ୍ତିକା ଦୟାରେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ
 ଗାନ୍ଧିଜିଙ୍କ ପାଞ୍ଜାବ କାନ୍ତିକା ଦୟାରେ କାନ୍ତିକା ଦୟାରେ କର୍ତ୍ତାଙ୍କରେ ଏବଂ
 ଦୂର୍ଭଗ୍ୟରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଞ୍ଜାବ କାନ୍ତିକା ଦୟାରେ କର୍ତ୍ତାଙ୍କରେ ଏବଂ

କାନ୍ତିକା କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ଦ୍ୱାରା କାନ୍ତିକା ପ୍ରକାର, ସମ୍ରାଟ୍
 ଗାନ୍ଧିଜିଙ୍କ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ଓ ସଦାମନି କାନ୍ତିକା ହୁଲାହିଲି ହୋଇ ହୁଏ
 ପାହିଛନ୍ତି, କେବୁ ଗାନ୍ଧିଜିଙ୍କ ପାଞ୍ଜାବ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଧ ସାଥୀ ହୋଇଛନ୍ତି,

— X —

ଡଃ. ରମେଶ କଣ୍ଠାନ୍ତା

ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ
 ପାଦାନ୍ତାଙ୍କ କିମ୍ବା ମହାଶ୍ରମାଳିନ୍ଦ୍ର
 ପୁରୁଷ ପାଟଣା